

Тема 9. Облік довгострокових зобов'язань

- 9.1 Суть довгострокових зобов'язань та їх призначення.
- 9.2 Види облігацій, порядок їх випуску.
- 9.3 Облік облігацій.
- 9.4 Облік інших довгострокових зобов'язань.
- 9.5 Контрольні запитання.
- 9.6 Тести для самоконтролю.

9.1 Суть довгострокових зобов'язань та їх призначення

Довгострокові зобов'язання – це пасиви підприємства або кредиторська заборгованість, яка має бути сплачена впродовж терміну, що перевищує один рік.

До довгострокових зобов'язань належать: довгострокові кредити банків; зобов'язання по випущених облігаціях; зобов'язання по виданих довгострокових векселях; по інших позикових коштах; відкладені податкові зобов'язання, інші довгострокові зобов'язання.

Важливою рисою довгострокових зобов'язань є те, що підприємство виплачує кредиторові не тільки одержану суму боргу, але й відсотки. Відсотки здебільшого сплачуються періодично впродовж усього терміну дії довгострокових зобов'язань.

Довгострокові зобов'язання є джерелом фінансування довгострокових проектів фірми.

Довгострокові зобов'язання часто виникають при придбанні операційних активів чи отриманні в кредит великих сум грошей для покриття видатків на заміну активів, розширення діяльності та інших капітальних інвестицій підприємства.

Виникнення довгострокових зобов'язань, як правило, визначається угодою, яка затверджує графік погашення зобов'язання позичальником та порядок сплати ним відсотків, якщо це передбачено умовами відповідної угоди. Саме ці умови та сума активів, яку отримує підприємство в обмін на

зобов'язання, визначають показники, що пов'язані із існуванням та погашенням довгострокової заборгованості.

Довгострокові зобов'язання, на які нараховуються відсотки, відображаються у балансі підприємства за їх теперішньою вартістю.

Довгострокові зобов'язання наводяться в бухгалтерському балансі після поточних зобов'язань окремою статтею «Довгострокові зобов'язання». Коли наближається дата погашення зобов'язання, то ту частину, яка підлягає сплаті за рахунок поточних активів, відображають у поточних зобов'язаннях.

МСБО, спеціально присвяченого питанням обліку та відображення в звітності довгострокових зобов'язань на існує. МСБО 17 «Оренда» визначає зобов'язання, що виникають в результаті довгострокової оренди; МСБО 19 «Виплати працівникам» визначають зобов'язання по пенсійному забезпеченню; МСБО 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання» визначають фінансові зобов'язання.

У зарубіжних країнах існують свої особливості складових довгострокових зобов'язань. У Польщі довгострокові зобов'язання поділяються на боргові, кредитні та інші гарантії; кредити банків; інші довгострокові зобов'язання. Термін довгострокового періоду спеціально не обговорюється, але передбачається, що він повинен перевищувати 12 місяців.

В Естонії складові довгострокових зобов'язань наступні:

- **довгострокові боргові зобов'язання**, до яких відносяться:

- неконвертовані боргові зобов'язання;
- конвертовані боргові зобов'язання;
- банківські позики;
- інші позики від кредитних установ;

- **інша довгострокова заборгованість**, до якої відносяться:

- неоплачені податки постачальникам;
  - заборгованість дочірнім та материнським підприємствам;
- заборгованість пов'язаним підприємствам;

- довгострокові окремі виплати, до яких відносяться:
  - пенсійні зобов'язання;
  - інші виплати.

У Великобританії до довгострокової заборгованості, відносять заборгованість, яка повинна бути погашена протягом строку більше одного року з дати складання балансу. В звітності вона повинна бути представлена в тих же розділах, що й короткострокова. В примітках повинні бути відображені: заборгованість, яка підлягає погашенню протягом періоду більше п'яти років та підлягає нарахуванню в розстрочку; умови погашення та ставка відсотку; розподіл заборгованості за часом погашення (1-2 роки, 2-5 років, більше 5 років).

У США довгострокові зобов'язання можна визначити як можливе майбутнє зменшення економічних вигод, які витікають із існуючих на даний момент зобов'язань даної економічної одиниці по передачі активів чи інших ресурсів контрагентам в майбутньому, які виникли як результат минулих подій, не повинні бути погашені протягом одного року чи операційного циклу. В США довгострокові зобов'язання включають боргові цінні папери, облігації, довгострокові (банківські та небанківські) займи, зобов'язання по оренді.

Головними видами довгострокових зобов'язань в зарубіжній практиці є: облігації до виплати, векселі до сплати, закладні до сплати, лізингові зобов'язання, пенсійні зобов'язання.

9.2 Види облігацій, порядок їх випуску

Облігація – цінний папір із визначенім терміном дії, власник якого має право на щорічне отримання відсотків та повернення номінальної вартості облігації емітентом у визначені терміни його погашення.

Облігації – один із найбільш розповсюджених фінансових інструментів, які використовують корпорації для залучення грошових коштів і, відповідно, тип довгострокового зобов'язання, який зустрічається

доволі часто.

Облігації – це фінансові документи, які оформлюють довгострокові зобов'язання. Коли облігації випускаються (продаються) вони є інвестицією для покупця і зобов'язанням для продавця.

Облігації можуть випускатися різних видів:

- забезпечені облігації мають гарантію їх погашення, можуть бути забезпечені нерухомістю або іншим майном чи цінними паперами інших підприємств.

- незабезпечені облігації - це звичайні кредити, що не забезпечуються активами, тобто по них компанія не видає гарантійного зобов'язання (їх можуть випускати лише компанії з доброю репутацією).

- фіксовані облігації – по них встановлюється один термін погашення. Наприклад, компанія випустила облігацій на 1 млн. дол. Усі вони мають бути погашені через десять років.

- серійні облігації – погашаються серіями, частковими сумами впродовж усього строку дії облігації. Наприклад, компанія випустила облігацій на 1 млн. дол., погашення – 250 000 дол. США через кожні 5 років (строк дії 20 років).

- конвертовані – облігації, які можуть бути обмінені на інші цінні папери корпорації, яка їх випустила на певних умовах. Конвертованість облігацій є додатковим стимулом для інвестора, оскільки дозволяє йому здобути вигоду: якщо ціна акцій падає, то він може держати облігації до дати їх погашення.

- зареєстровані – облігації, зареєстровані компанією, яка їх випускає, на власника облігації, веде їх облік, сплачує відсотки.

- купонні облігації – безадресні. Їхні власники корпорацією не реєструються. Такі облігації мають відривні купони, де вказано суму відсотків до одержання і дату одержання. Купон відривається і здається в банк. Тобто відсотки платять тому, в кого є цей купон на дату сплати.

- відзивні – облігації, які можуть бути викуплені (погашені) компанією, яка їх випускає, достроково, до вказаної дати погашення.

На облігації вказується:

- її номінальна вартість, яка підлягає сплаті у визначений термін і на яку нараховуються відсотки за відповідні періоди;
- ставка відсотків, під які випущені облігації;
- сума, яка виплачується за визначений період часу (рік, півроку).

Сума, яка виплачується за визначений період часу визначається:

Номінальна вартість облігації × Ставка відсотка

Випуск облігацій оформляється контрактом, який надає зобов'язання сплатити певну суму грошей (номінальну вартість) у визначений момент в майбутньому і, як правило, сплачувати відсотки, розраховані за певною ставкою.

Порядок випуску облігацій включає: прийняття рішення про випуск Радою директорів; схвалення акціонерами, КЦПФБ; друк сертифікату; визначення типу управління довгостроковими зобов'язаннями (випуск облігацій може бути проданий інвестиційному банку за підпискою або на умовах, коли банк викуповує весь випуск за певну суму і несе ризик подальшого продажу облігацій, або на умовах комерційної винагороди; обирається довіритель приватного розміщення, коли компанія самостійно продає облігації напряму фінансовим інститутам та окремим особам).

Для реєстрації розміщення довгострокового зобов'язання та нарахування відсотків по ньому компанії, як правило, ведуть спеціальний журнал облігацій.

Дата випуску і дата виплати відсотків часто не співпадають. Загальний підхід до обліку відсотків в цьому випадку наступний. Інвестор (покупець облігацій) при купівлі платить компанії-емітенту відсотки, накопичені з попереднього дня виплати відсотків до дня випуску облігацій, а в день виплати відсотків – компанія повертає йому всю суму відсотків, належних йому за період.

Витрати на випуск облігацій включають затрати на друк облігаційних сертифікатів, оплату юридичних послуг, комісійні збори тощо. Згідно з

американськими стандартами такі витрати трактуються як відсточені витрати, хоча за своєю сутністю не є активом, так як не мають майбутніх вигод. Вони амортизуються протягом строку дії облігації аналогічно дисконту або премії. Інший підхід – такі витрати повинні або списуватися як витрати поточного періоду, або зменшувати відповідне зобов'язання, тобто додаватися до дисконту (вираховуватися із премії) і через амортизацію останніх списуватися протягом строку дії облігації.

Прибуток чи збиток від випуску облігацій відображається у звіті при прибутки та збитки як екстраординарні, показані як чисті, за вирахуванням податків. У примітках до звітності повинна бути пояснена операція, в результаті якої вони виникли.

9.3 Облік облігацій

Випущені облігації можуть бути реалізовані за номінальною вартістю, або за ціною, яка є вищою чи нижчою за номінальну вартість. Якщо ціна облігації перевищує їх номінальну вартість, це означає, що облігації продаються з премією. Реалізація облігацій за ціною, нижчою за їх номінальну вартість, означає, що покупець отримує знижку, тобто облігації продано з дисконтом.

Відповідно до МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» різницю між ціною облігації та її номінальною вартістю слід амортизувати (списати) протягом терміну, на який випущено облігації. При цьому для визначення суми амортизації премії чи дисконту у відповідних звітних періодах застосовується метод ефективної ставки відсотка. За методом ефективної ставки відсотка сума, що підлягає амортизації, визначається як різниця між сумою витрат на відсотки та сумою відсотка, що сплачені або підлягають сплаті за звітний період.

Сума амортизації = Витрати на відсотки – Відсотки, що сплачуються

Витрати на відсотки = Балансова вартість облігацій на початок звітного періоду × Ефективна ставка відсотка

Відсотки, що сплачуються = Номінальна вартість облігації × Номінальна (контрактна) ставка відсотка

Коли облігація випускається за номіналом, то компанія, яка здійснює випуск, отримує кошти, які еквівалентні як номінальній, так і ринковій вартості облігації. У цьому випадку встановлена по облігації і ринкова ставка процентів співпадають.

Коли облігація продається із дисконтом, то компанія, яка здійснює випуск облігації, отримує менше коштів, ніж номінальна вартість облігації. Оскільки продажна ціна облігації не впливає на величину процентів, які підлягають сплаті по облігації, ринкова ставка процентів, як правило, буде вища, ніж офіційно встановлена по облігації ставка процентів.

Коли облігація продається з премією, компанія, яка випускає облігацію, отримує більше коштів, ніж номінальна вартість облігації. Оскільки у цьому випадку як ринкова ставка процентів, так і продажна ціна облігації не впливають на величину процентів до сплати, то реальна ринкова ставка процентів буде нижча, ніж офіційно встановлена по облігації ставка процентів.

За певний період (тобто період, за який нараховуються і сплачуються проценти), витрати на сплату процентів визначаються, відображаються в обліку та в фінансових звітах згідно з принципом відповідності. Наприкінці кожного періоду проценти, які нараховані, але ще не сплачені, мають бути показані як витрати за цей період, тобто мають бути погоджені з доходом, який визнано за цей період.

Облік довгострокових облігацій ведеться на балансовому, пасивному рахунку «Облігації до сплати». По кредиту рахунку відображається виникнення зобов'язання, по дебету рахунка відображається погашення облігації. Кредитове сальдо визначає суму заборгованості по випущених облігаціях на звітну дату.

У звіті про фінансовий стан довгострокові облігації відображаються в розділі «Непоточні зобов'язання»

Приклад обліку облігацій, які продані за номінальною вартістю:

1 січня 2016 року корпорація «Альфа» випустили 1 000 облігацій номінальною вартістю 1 000 дол. США з датою погашення 31 грудня 2018 року. Проценти за облігаціями підлягають сплаті раз на рік за ставкою 10 %. Облігації були продані 1 січня 2016 року за номінальною вартістю. Продаж випущених облігацій відображається в обліку записом, дол. США:

Дебет рахунка «Грошові кошти» 1 000 000

Кредит рахунка «Облігації до сплати» 1 000 000

На суму відсотків, сплачених за облігаціями, в кінці року складається запис, дол. США:

Дебет рахунка «Витрати на відсотки за випущеними облігаціями» 100 000

Кредит рахунка «Грошові кошти» 100 000

Якщо дати випуску та реалізації облігацій не збігаються з датою сплати відсотка за цими облігаціями, тоді покупець облігацій повинен сплатити не лише їх ринкову ціну, а й додатково відсотки за період з дати випуску облігацій до дати нарахування відсотків.

Припустимо, що облігації були реалізовані 1 березня 2016 року. Тоді продаж облігацій відображають записом, дол. США:

Дебет рах. «Грошові кошти» 1 016 667

Кредит рах. «Відсотки за облігаціями, що підлягають сплаті» 16 667

Кредит рахунка «Облігації до сплати» 1 000 000

$(2 \text{ місяця} \times 10\%) \div 12 \text{ місяців} = 1,6667 \times 100 = 16\ 667$

31 грудня власникам облігацій буде виплачена повна сума відсотків за рік, що відображатимуть записом, дол. США:

Дебет рах. «Витрати на відсотки за випущеними облігаціями» 83 333

Дебет рах. «Відсотки за облігаціями, що підлягають сплаті» 16 667

Кредит рах. «Грошові кошти» 100 000.

Припустимо, на дату випуску облігацій корпорацією «Альфа» ринкова ставка відсотка за такими облігаціями дорівнює 12%. Облігації продано на загальну суму 887 000 дол. США, які були отримані готівкою. В цьому

випадку облігації продано з дисконтом у сумі 113 000 дол. США (1 000 000 – 887 000). Сума 887 000 дол. США це теперішня вартість випущених облігацій, або дисконтована сума зобов'язань корпорації по облігаціях, яка і повинна бути відображенна у звіті про її фінансовий стан на 01.01.2017р. В обліку продаж облігацій з дисконтом відображенено записом, дол. США:

Дебет рахунка «Грошові кошти» 887 000

Дебет рахунка «Дисконт за облігаціями» 113 000

Кредит рахунка «Облігації до сплати» 1 000 000

Розрахунок балансової вартості випущених облігацій на кожен рік протягом їх дії відображенено в табл.9.1.

Таблиця 9.1 - Амортизація дисконту за методом ефективної ставки відсотка

Дата	Сума відсотка, що сплачується	Витрати на сплату відсотків (початкове сальдо × 12%)	Сума амортизації дисконту	Балансова вартість випущених облігацій
1	2	3	4	5
01.01.2008				887 000
31.12.2008	100 000	106 440	6 440	893 440
31.12.2009	100 000	107 213	7 213	900 653
31.12.2010	100 000	108 078	8 078	908 731
31.12.2011	100 000	109 048	9 048	917 779
31.12.2012	100 000	110 133	10 133	927 912
31.12.2014	100 000	111 349	11 349	939 261
31.12.2015	100 000	112 711	12 711	951 972
31.12.2016	100 000	114 237	14 237	966 209
31.12.2018	100 000	115 945	15 945	982 154
31.12.2019	100 000	117 846	17 846	1 000 000
Разом	1 000 000	1 113 000	113 000	0

31 грудня 2008 року в обліку зроблено запис, дол. США:

Дебет рахунка «Витрати на відсотки за випущеними облігаціями» 106 440

Кредит рахунка «Грошові кошти» 100 000

Кредит рахунка «Дисконт за облігаціями» 6 440

У Балансі амортизована сума дисконту подається як вирахування із суми номінальної вартості облігацій, що підлягають сплаті:

Довгострокові зобов'язання:

Облігації до сплати	1 000 000
Мінус: дисконт за облігаціями	106 560
Разом:	893 440

9.4 Облік інших довгострокових зобов'язань

Крім облігацій компанії в зарубіжних країнах можуть мати інші види довгострокових зобов'язань: довгострокові векселі до сплати, іпотека (закладні), довгострокова оренда, пенсійні розрахунки.

Довгострокові векселі до сплати використовуються для залучення фінансування, видаються на строк більше одного року. Облік довгострокових векселів до сплати аналогічний обліку довгострокових облігацій до виплати, відмінність полягає в тому, що довгострокові векселі використовуються для оплати придбання активів або використання позики на конкретні цілі, векселі не обертаються на фондових біржах, мають триваліший строк дії ніж облігації.

Облік довгострокових векселів до сплати пов'язаний з його оцінкою і відображенням в фінансовій звітності за приведеною вартістю майбутніх витрачань грошових коштів (відсотків і основної суми). Різниця між номінальною сумою векселя і приведеною вартістю (дисконт чи премія) амортизується протягом строку дії векселя.

Якщо ринкова ставка відсотку дорівнює номінальній вартості, дисконт (премія) не виникає. В обліку такі векселі відображаються:

Дебет рахунка «Грошові кошти» - сума векселя

Кредит рахунка «Векселі до сплати» - сума векселя

Дебет рахунка «Фінансові витрати» - сума відсотків.

Якщо ринкова ставка відсотку не дорівнює номінальній ставці відсотку, то приведена вартість розраховується на основі ринкової вартості відсотку, більше чи менше номінальної. Дисконт (премія) списується за методом ринкових відсотків, виходячи із ринкової ставки.

Заборгованість по довгострокових векселях виплачується періодично весь термін дії векселя. Виплата включає:

- відсоток по залишку несплаченої суми заборгованості;
- зменшення заборгованості по номінальній вартості векселя;

В обліку довгострокові заставні векселі відображаються за номінальною вартістю.

Приклад. Компанія випустила довгостроковий заставний вексель номінальною вартістю 300 000 дол. США на 2 роки, при 12 % річних, для фінансування будівництва будівлі. Дата випуску – 1 січня 2016 року. Піврічна сума виплат становить 19 938 дол. США.

Порядок виплат по довгостроковому векселю наведено в табл. 9.2.

Таблиця 9.2.- Порядок виплат по довгостроковому векселю

Дата виплати	Несплачена сума за векселем на початок періоду	Сума виплат за період	Витрати за відсотками	Зменшення номінальної суми векселя	Сума боргу на кінець періоду
1.01.2016					300 000
30.06.2016	300 000	19 938	18 000	1 938	298 062
31.12.2016	298 062	19 938	17 884	2 054	296 008
30.06.2017	296 008	19 938	17 760	2 178	293 830
31.12.2017	293 830	19 938	17 630	2 308	291 522
30.06.2018	291 522	19 938	17 491	2 447	289 075
31.12.2018	289 075	19 938	17 345	2 593	286 482

В обліку отримання кредитів по векселю та його погашення відображається:

01.01.2016р. Дебет рахунка «Грошові кошти» 300 000

Кредит рахунка «Заставні векселі видані до сплати» 300 000
30.06.2016р. Дебет рахунка «Фінансові витрати» 18 000

Дебет рахунка «Заставні векселі видані до сплати» 19 938

Кредит рахунка «Грошові кошти» 19 938

У балансі на 31.12. 2017 року в статті довгострокова заборгованість відображається в сумі 291 522 дол. США, а сума 4 486 дол. США (2 178 + 2 308) відображається як поточна заборгованість.

Довгострокова оренда (лізинг) це один із ефективних шляхів фінансування придбання довгострокових активів. В США така оренда визначається як капіталізована оренда, орендар відображає отриманий актив і відповідне довгострокове зобов'язання за приведеною вартістю лізингових платежів за весь період лізингу. Лізинговий платіж складається з відсотків та частково погашеної основної суми боргу.

В обліку довгострокова оренда основних засобів відображається:

Обладнання отримане за лізинговим договором:

На суму приведеної вартості кількості періодичних лізингових платежів, розраховану на основі ринкової ставки відсотку:

Дебет рахунка «Орендовані основні засоби»

Кредит рахунка «Зобов'язання з фінансової оренди»

Нарахування зносу (відповідно обраного методу):

Дебет рахунка «Витрати на знос»

Кредит рахунка «Накопичений знос, лізингові основні засоби»

Нарахування відсотків з оренди:

Дебет рахунка «Фінансові витрати»

Кредит рахунка «Відсотки, що підлягають сплаті»

Погашення лізингового зобов'язання

Дебет рахунка «Відсотки, що підлягають сплаті»

Дебет рахунка «Зобов'язання з фінансової оренди»

Кредит рахунка «Грошові кошти»

Витрати на виплату відсотків розраховуються виходячи із обраної ринкової ставки відсотка, що застосовується до поточної (залишкової) суми лізингового зобов'язання.

Сума погашення лізингового зобов'язання визначається як різниця між грошовим платежем і розрахованою величиною відсотків.

Відображення в балансі:

Необоротні активи

Накопичений знос, лізингові основні засоби

Довгострокові зобов'язання

Зобов'язання з фінансової оренди

За МСБО лізинг вважають фінансовим, якщо договір оренди передбачає хоч б одну з умов:

1. Право власності на майно, що орендуються, після закінчення строку оренди цілком переходить до орендаря.
2. Орендареві надається можливість після закінчення строку оренди придбати майно за ціною нижче ринкової або відновити оренду.
3. Строк оренди охоплює більшу частину строку корисного використання орендованого майна.
4. Теперішня вартість мінімальних орендних виплат більша або дорівнює ринковій вартості об'єкта оренди.

Критерії фінансового лізингу в зарубіжних країнах різні. Наприклад, в Великобританії до таких критеріїв відносять:

- договір оренди укладено на термін не менше 75% терміну амортизації;
- в договорі передбачено повну або практично повну виплату вартості майна.

У Франції:

- майно має бути спеціально куплене для наступного здавання в оренду;
- орендар має право після закінчення терміну дії договору купити майно за ціною, яка встановлюється на момент укладання договору.

У звіті про фінансовий стан наводиться інформація:

- отримані активи на умовах фінансового лізингу відображаються у розділі «Непоточні активи»;
- зобов'язання по фінансовому лізингу відображаються у розділі «Непоточні зобов'язання»;
- частка довгострокових орендних зобов'язань, яка підлягає сплаті в поточному звітному періоді відображається у розділі «Поточні зобов'язання».

9.5 Контрольні запитання

1. Надати визначення довгострокових зобов'язань.
2. Навести види довгострокових зобов'язань у зарубіжних країнах.
3. Навести приклади видів облігацій.
4. Поясніть порядок випуску облігацій.
5. Назвіть витрати на випуск облігацій.
6. Поясніти метод ефективної ставки відсотка для амортизації премії.
7. Поясніти метод ефективної ставки відсотка для амортизації дисконту.
8. Поясніти облік довгострокових векселів.
9. Назвіть умови визнання фінансового лізингу.
10. Поясніти облік лізингових операцій.

9.6 Тести для самоконтролю

1. Довгострокові зобов'язання підприємства – це:

- а) кредиторська заборгованість, яка має бути сплачена протягом терміну, що перевищує один рік;
- б) дебіторська заборгованість, яка має бути сплачена на протягом терміну, що перевищує один рік;
- в) кредиторська заборгованість, яка має бути сплачена протягом 12 місяців;
- г) дебіторська заборгованість, яка має бути сплачена на протягом 12 місяців.

2. Корпорація випустила і реалізувала довгострокові облігації.

Особи, які придбали дані облігації, для корпорації є:

- а) акціонерами;
- б) учасниками;
- в) дебіторами;
- г) кредиторами.

3. Суму поточних відрахувань підприємства на пенсійне забезпечення працівників відноситься на:

- а) витрати підприємства;
- б) заробітну плату працівників;
- в) збитки підприємства;
- г) фінансові результати підприємства.

4. Компанія випустила із знижкою 10 000 дол. США 10% облігації, загальна вартість – 100 000 дол. США, термін погашення 5 років, дата сплати відсотків 31. Грудня кожного року. Якою буде балансова вартість облігацій через 2 роки?

- а) 100 000 дол. США;
- б) 90 000 дол. США;
- в) 96 000 дол. США;
- г) 4 000 дол. США.

5. Компанія 15 березня 2017 р. оголосило дивіденди за 2016р. Дивіденди будуть сплачені 15 квітня 2017р. На які показники фінансових звітів на 2016 р., перераховані нижче, вони вплинуть?

- а) не вплинуть, бо це події після дати балансу;
- б) зменшать нерозподілений прибуток;
- в) зменшать доходи звітного періоду;
- г) збільшать витрати звітного періоду.

6. Компанія у листопаді 2016 р. отримала аванс від замовника за продукцією, яка буде відвантажена у березні 2017 р. Яким чином ця операція буде відображенна у фінансовій звітності за 2016 р.?

- а) як витрати майбутніх періодів у звіті про фінансовий стан;
- б) надходження грошових коштів від інвестиційної діяльності у звіті про рух грошових коштів;
- в) як поточні зобов'язання у звіті про фінансовий стан;
- г) як витрати майбутніх періодів у звіті про фінансовий стан.

7. Компанія у 2017 р. придбала довгострокові облігації зі знижкою в сумі 10 000 дол. США і у 2017 р. не отримавши відсотки, реалізувало їх з премією 14 дол. США. У звіті про фінансові результати за 2017 р. буде відображене:

- а) дохід від операційної діяльності 14 000 дол. США;
- б) дохід від інвестиційної діяльності 24 000 дол. США;
- в) дохід від фінансової діяльності 24 000 дол. США;
- г) дохід від операційної діяльності 10 000 дол. США.

8. Якщо у звіті про фінансовий стан на 31.12. 2017 р. векселі отримані включені до необоротних активів, а нараховані відсотки відображені у складі поточних активів, це пояснюється тим, що:

- а) основна сума та відсотки підлягають сплаті до 31.12. 2017р.;
- б) основна сума та відсотки підлягають сплаті до 31.12. 20018р.;
- в) основна сума підлягає сплаті 31.12.2019р., а відсотки підлягають сплаті до 31.12. 2017р.
- г) основна сума підлягає сплаті 31.12. 2017р., а відсотки підлягають сплаті до 31.12. 2018р..